

Monumentnummer*: 526640

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2007
Kadaster deel/nr 82708/121

Woonplaats* Baarlo
Gemeente* Peel en Maas
Provincie* Limburg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Maasbree	I			1676
Maasbree	I			1677
Maasbree	I			383
Maasbree	I			1596
Maasbree	I			1459
Maasbree	I			1217
Maasbree	I			1538
Maasbree	I			1112
Maasbree	I			1539
Maasbree	I			1261
Maasbree	I			720
Maasbree	I			1326
Maasbree	I			1291

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 2: TUIN- EN PARKAANLEG.

Uit een landmeterskaart van 1752 blijkt de situatie ter plaatse: het kasteel ligt binnen een eigen omgrachting. Ook het met bomen beplante voorterrein ligt binnen een omgrachting, die gevoed wordt door de Kwistbeek. Dit terrein, in 1664 'den nyen boogaert' genoemd, heeft die functie tot 1962 behouden. Op de noordwestelijke punt is de watermolen gesitueerd (zie hiervoor onderdeel 5). De omgrachte nederhof met de economiegebouwen aan de zuidwestkant van het kasteel is via een brug met het kasteleiland

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verbonden. Ten oosten van het kasteel ligt een geometrisch ingedeeld terrein, dat met paden omgeven en doorsneden is: de siertuin. Het gedeelte waar zich thans het parkbos bevindt is niet nader ingevuld. Toch was daar in het midden van de 18de eeuw wel degelijk sprake van een aanleg. Van omstreeks 1750 dateert een tuinontwerp voor het oostelijke deel van het huidige parkbos, bestaande uit een rechthoek, waarbinnen drie lanen lopen die in een punt bijeenkomen: een zgn. ganzenvoet (patte d'oise). De middelste laan verbreedt zich halverwege tot een ronde vijver. Dat deze ganzenvoetstructuur is uitgevoerd blijkt uit de Tranchotkaart (1804-1805). Deze situatie is in 1825, getuige de kadastrale minuut van dat jaar, niet veranderd. De formele indeling van het park is tussen 1820 en 1842 veranderd in een kleinschalig 'lustbosch'. Over de aard van dit 'lustbosch' worden wij geïnformeerd door de Topografisch en Militaire kaart van 1843-1844 en de topografische kaart uit 1891: het rechter of oostelijke deel van het parkbos heeft een indeling met kronkelende paden en open plekken tussen het geboomte, een inmiddels niet meer zo ronde waterpartij die uitmondt in de Bosbeek en een heuvel, pal tegen de Maasstraat aan die uitzicht biedt over het achterliggende bouwland. Het westelijk deel van het huidige parkbos, lange tijd als bouwland in gebruik (bouwland 't Kempke), werd vlak na 1900 bij het landschapsparkje getrokken. Het padenbeloop is hier wat stijver en ook hier werd een vijver aangelegd met een aantakking aan de Bosbeek. In het park stonden twee koepels (inmiddels verdwenen).

Rond 1850 is het gedeelte van de gracht tussen het kasteleiland en de nederhof gedempt.

De historische tuin- en parkaanleg valt in wezen uiteen in drie gedeelten:

(a) het kasteel (zie hiervoor onderdeel 1), het poortgebouw met aangebouwde economiegebouwen (zie hiervoor de onderdelen 3 en 4) en de directe omgeving, bepaald door grachten, sier- en moestuinen; dit is een vrij gesloten geheel en heeft in de loop der eeuwen een wisselend open en gesloten karakter gehad; wel was de functie afgestemd op de directe nabijheid van kasteel en economiegebouwen.

(b) de weide voor het kasteel, eveneens omgracht, in de loop der tijd als boomgaard in gebruik geweest; dit is altijd een relatief open gedeelte geweest met een nadrukkelijke visuele en functionele relatie met het hoger gelegen dorp, de molen (zie hiervoor onderdeel 5) en de wasplaats (zie hiervoor onderdeel 6);

(c) het gedeelte ten noorden van kasteel en weide, dat als park fungeert, zij het met een door de eeuwen heen wisselende invulling. Tegenwoordig betreft het een waardevol parkbos met een gebogen lanenpatroon en als bijzondere elementen een druppelvormige vijver waarin een eiland, een tweede vijver (beide gevoed uit de gracht langs het weiland) en langs de rand een verhoging vanwaar zicht op het open land. Bijzondere bomen, zoals enkele grote taxussen, cipres, sequoia, bruine beuk; verder hoofdzakelijk beuk, eik, kastanje en acacia.

Waardering

De TUIN- EN PARKAANLEG van d'Erp, behorend tot de historische buitenplaats d'Erp is van algemeen cultuur- en tuinhistorisch belang wegens:

- de ouderdom;

- het type, namelijk uit een verdedigbaar omgracht huis gegroeide buitenplaats met gronden voor sier (parkbos) en gebruik (tuinen, weiland, boomgaard, hakhout);

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de aanleg van de buitenplaats, bestaande uit open en gesloten gedeelten en met relaties naar het omringende land (zicht op het dorp en op de Maas);
- de visuele, functionele en historische samenhang tussen de groene en gebouwde elementen;
- de zeldzaamheid van kleinschalige, besloten parkbossen met een fijnmazige padenstructuur en eenvoudige, maar typerende elementen zoals vijvers.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg